

18 Μαρτίου 1584

Ιβάν Δ' ο Τρομερός

Ο Ιβάν Δ' γεννήθηκε στις 25 Αυγούστου 1530. Όταν, μετά από 54 χρόνια πέθανε (στις 18 Μαρτίου 1584), είχε επάξια κατακτήσει τον τίτλο «Ιβάν Δ' ο Τρομερός». Στα τρία του, έμεινε ορφανός από πατέρα. Η μητέρα του συνέχισε να διοικεί το κράτος της Μόσχας αλλά οι βογιάροι βρήκαν ευκαιρία να εξεγερθούν. Η Ελένη τους αντιμετώπισε. Την βρήκαν νεκρή «από αδιευκρίνιστη αιτία». Οι βογιάροι εξεγέρθηκαν, χωρίστηκαν σε αντιμαχόμενες φατρίες, ανεβοκατέβαζαν κυβερνήτες και καμιά σημασία δεν έδιναν στον μικρό. Και κάποιες φορές, τον ξεχνούσαν οι παιδαγωγοί του ή τον άφηναν νηστικό οι υπηρέτες του.

Ήταν όμως ο ηγεμόνας. Στα 1544, ο Αντρέι Σουΐσκι, αρχηγός μιας από τις σπαρασσόμενες φατρίες των βογιάρων, τον πίεσε να εγκρίνει κάτι που ο Ιβάν δεν ήθελε. Ο βογιάρος επέμενε με σκαιότητα. Ο Ιβάν έκανε νόημα στα σκυλιά του. Η κηδεία του Αντρέι Σουΐσκι σήμανε την ανάληψη των ινίων του κράτους από τον Ιβάν που ακόμα δεν είχε συμπληρώσει τα 14 χρόνια του.

Στις 16 Ιανουαρίου του 1547, σε ηλικία 16 χρόνων και πέντε μηνών, στεφόταν από τον μητροπολίτη Μόσχας πρώτος τσάρος της ενωμένης Ρωσίας (ως τότε οι ηγεμόνες ήταν «της Μοσχοβίας»). Μετά, κάλεσε τις επαρχίες του να στείλουν τις πιο άξιες και όμορφες παρθένες στο παλάτι του. Διάλεξε την Αναστασία της οικογένειας των Ρομανόφ και την παντρεύτηκε. Την αγάπησε τόσο πολύ ώστε στο πρόσωπό της τον εκδικήθηκαν κάποια στιγμή οι βογιάροι που βρήκαν τρόπο να την δηλητηριάσουν.

Ανακάλυψε τους κοζάκους του Νότου και τους οργάνωσε σε φοβερό ιππικό. Έμαθε για την ύπαρξη των αρκεβούζιων (προδρόμων των τουφεκιών) και όπλισε με αυτά ειδικό σώμα πεζικού, τους «σκοπευτές» («στριέλτσους»). Με αυτούς, επρόκειτο να φτάσει ως την Σιβηρία. Στην εθνοσυνέλευση που οργάνωσε στα 1550, πρότεινε να περάσει στο κράτος ολόκληρη η αμύθητη εκκλησιαστική περιουσία. Εγκρίθηκε η απόδοση στο κράτος όλων των

κτημάτων που είχαν δωριθεί στην εκκλησία. Και η υπέρ του κράτους ακύρωση όλων των προς την εκκλησία δωρεών που έγιναν όσο ο Ιβάν ήταν ανήλικος.

Οι αριστοκράτες πίστεψαν ότι, με τη βοήθεια της εκκλησίας, μπορούσαν να απαλλαγούν από αυτόν. Έχασαν κάθε διάθεση να αυτονομηθούν, όταν αποκεφαλίστηκε και ο τελευταίος από την λίστα των 3.000 υπόπτων βογιάρων. Αποκεφαλίστηκαν και 2.270 «συνωμότες του Νοβγκορόντ». Για τον αριθμό των τελευταίων, ο Ιβάν διαμαρτυρήθηκε. Τον θεωρούσε πολύ «φουσκωμένο». Κατά τους δικούς του υπολογισμούς, είχαν θανατωθεί «μόνο 1.505».

Με συνεχείς πολέμους, προσπάθησε να βγει στην Βαλτική χωρίς να τα καταφέρει και στην Κασπία όπου πέτυχε όταν επιτέλους στα 1554 πήρε το Αστραχάν. Θέλησε να εκσυγχρονίσει την Ρωσία και ζήτησε να πάνε εκεί Γερμανοί τεχνίτες. Ο αυτοκράτορας της Γερμανίας τους το απαγόρευσε. Θέλησε να ανοίξει εμπορικές σχέσεις με την Δύση. Λίγα πράγματα κατάφερε. Όταν όμως πέθανε, το κράτος «πασών των Ρωσιών» ήταν πραγματικότητα.

1869: Γεννιέται ο συντηρητικός Βρετανός πρωθυπουργός Άρθουρ Νέβιλ Τσάμπερλεν. Η ενδοτική πολιτική κατευνασμού που ακολούθησε, αποθράσυνε τον Χίτλερ λίγο πριν από τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο.

1871: Με τη λύση της πολιορκίας από τους Πρώσους, ξεσπά στο Παρίσι εξέγερση, που εγκατέστησε επιτροπή κοινής σωτηρίας, γνωστή με το όνομα Κομμούνα των Παρισίων. Πνίγηκε στο αίμα στις 28 Μαΐου (1871).

1900: Ιδρύεται στην Ολλανδία ο αθλητικός σύλλογος «Άγιαξ» (Αίας).

1921: Στρατεύματα με επικεφαλής τον Λέοντα Τρότσκι καταστέλλουν την εξέγερση των ναυτών της Κροστανδής.

1922: Ο Μαχάτμα Γκάντι καταδικάζεται σε φυλάκιση έξι ετών για την εκστρατεία πολιτικής ανυπακοής που κήρυξε.

1936: Πεθαίνει αυτοεξόριστος στο Παρίσι, ο πέντε φορές πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος. Είχε γεννηθεί στις 23 του Αυγούστου του 1864.

1940: Χίτλερ και Μουσολίνι συναντώνται στο πέρασμα Μπρένερ των Άλπεων και συμφωνούν για την είσοδο της Ιταλίας στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο.

1949: Γνωστοποιείται για πρώτη φορά το περιεχόμενο του Βορειοατλαντικού Συμφώνου (ΝΑΤΟ).

1965: Πεθαίνει εξόριστος στην Ιταλία ο Φαρούκ, πρώην βασιλιάς της Αιγύπτου, που εκθρονίστηκε το 1952 από τον Αμπντέλ Νάσερ. Ο Φαρούκ είχε ανέβει στον θρόνο το 1922 με τις ευλογίες των Άγγλων.

1983: Πεθαίνει έκπτωτος στην Ελβετία ο τελευταίος βασιλιάς της Ιταλίας Ουμβέρτος Β'. Είχε γεννηθεί το 1900 και γεύτηκε τον θρόνο ελάχιστους μήνες το 1946.

2006: Πάνω από 1.500.000 νεαροί Γάλλοι, μαθητές και φοιτητές, διαδηλώνουν σε όλη τη χώρα και δίνουν «48ωρη προθεσμία» στον πρωθυπουργό, Βιλπέν, να αποσύρει τον νόμο που επιτρέπει την χωρίς αποζημίωση απόλυση των έως και δυο χρόνια εργαζόμενων νέων.

2011: Έπειτα από εβδομάδες αεροπορικών και χερσαίων επιθέσεων των δυνάμεων του Καντάφι εναντίον του λιβυκού λαού που ζητεί την αποπομπή του από την εξουσία, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ αποφασίζει καθιέρωση ζώνης απαγόρευσης πτήσεων πάνω από τη Λιβύη. Την ίδια μέρα, ο Καντάφι διατάζει κατάπαυση του πυρός.

2012: Ο Ευάγγελος Βενιζέλος ψηφίζεται νέος πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, που ανακοινώνει ότι στην ψηφοφορία μετείχαν 236.151 μέλη και φίλοι του κινήματος (αριθμός που γίνεται δεκτός με καχυποψία). Ο μοναδικός υποψήφιος έλαβε 230.105 ψήφους (4.662 τα λευκά, 1.384 τα άκυρα). Στην προηγούμενη αναμέτρηση (του 2007), με αντιπάλους τους Γιώργο Παπανδρέου και Κ. Σκανδαλίδη, είχαν ψηφίσει 738.078 και ο Ευ. Βενιζέλος είχε λάβει το 38,5% (282.230 ψήφους).

2018: Λήγει το ιδρυτικό συνέδριο του κόμματος Κίνημα Αλλαγής (ΚΙΝ.ΑΛ.), με πρόεδρο την Φώφη Γεννηματά.

2018: Ο Βλαντιμίρ Πούτιν εκλέγεται (για τέταρτη φορά) πρόεδρος της Ρωσίας. Τον ψήφισε το 76,65% των ψηφοφόρων. Ο κυριότερος από τους οκτώ αντιπάλους του, κομμουνιστής Πάβελ Γκρουντίνιν, έλαβε το 11,82%.

2018: Ένοπλος εισβάλλει διαδοχικά σε δυο μουσουλμανικά τεμένη στη Νέα Ζηλανδία, σκοτώνει 49 και τραυματίζει άλλους 40.

18 Μαρτίου 1965

Περίπατος στο διάστημα

Τον Οκτώβριο του 1964, τρεις Σοβιετικοί κοσμοναύτες είχαν πετάξει στο διάστημα με το Βόσχοντ-1. Κινούνταν άνετα μέσα στο διαστημόπλοιο χωρίς τις ειδικές στολές υπό πίεση. Πέντε μήνες αργότερα, στις 18 Μαρτίου 1965, οι κοσμοναύτες Πάβελ Μπελάγιεφ και Αλεξέι Λεόνοφ εκτοξεύτηκαν στο διάστημα με το Βόσχοντ-2. Η αποστολή τους ήταν διαφορετική. Καθώς ο Μπελάγιεφ οδηγούσε το διαστημόπλοιο, ο Λεόνοφ φόρτωσε στην πλάτη του μπουκάλες οξυγόνου, άνοιξε την πόρτα και πήδηξε στο κενό. Ένα μακρύ κορδόνι (ο ομφάλιος λώρος, όπως το ονομάζουν) τον κρατούσε κοντά στο διαστημόπλοιο. Μοιάζοντας να κολυμπά, παρά περπατώντας, ο Λεόνοφ ήταν ο πρώτος άνθρωπος που έκανε «περίπατο στο διάστημα», εκτεθειμένος στις κοσμικές ακτίνες και προστατευμένος με την ειδική στολή του. Διασκεδάζοντας το διαστημικό του «κολύμπι», ο Λεόνοφ κινηματογράφησε με μια φορητή κάμερα τη Γη και τον ατέλειωτο έναστρο ουρανό. Έπειτα, ξαναγύρισε στο διαστημόπλοιο, έκλεισε την πόρτα και κάθισε μπροστά στο φινιστρίνι. Ένα παράτολμο εγχείρημα έγινε και τέλειωσε με πολύ απλό τρόπο. Όταν το Βόσχοντ 2 ξαναγύρισε στη γη, ο Λεόνοφ είπε:

«Είδα την απέραντη όψη της Γης, το μισό της υδρογείου. Είδα τη χώρα μας, από τη Μαύρη θάλασσα ως το νησί Σαχαλίνη».

Στις 3 Ιουνίου 1965, ο Αμερικανός Εντουαρντ Ουάιτ ήταν ο δεύτερος άνθρωπος που έκανε περίπατο στο διάστημα. Σήμερα, οι περίπατοι του είδους αυτού αποτελούν ρουτίνα.

1662: Κυκλοφορούν στο Παρίσι οι πρώτες άμαξες - λεωφορεία με θέσεις για οκτώ καθιστούς επιβάτες.

1844: Γεννιέται ο Ρώσος συνθέτης Νικολάι Ρίμσκι - Κόρσακοφ, δάσκαλος των Ιγκόρ Στραβίνσκι και Σεργκέι Προκόφιεφ. Σημαντικότερα έργα του τα «Σάτκο», «Αντάρ», «Σεχραζάτ», «Νύχτα του Μάη». Πέθανε το 1908.

1858: Γεννιέται ο Ρούντολφ Ντίζελ, Γερμανός μηχανικός και εφευρέτης του ομώνυμου πετρελαιοκινητήρα. Πέθανε το 1913.

1936: Γεννιέται ο Φρεντερικ Λεκλέρκ. Ως πρόεδρος της Νότιας Αφρικής, πήρε τις πρωτοβουλίες που οδήγησαν στην κατάργηση του απαρτχάιντ.

1992: Δημοψήφισμα στη Νοτιοαφρικανική Ένωση τάσσεται υπέρ της κατάργησης του απαρτχάιντ.

1996: Πεθαίνει ο βραβευμένος με νόμπελ (1979) ποιητής Οδυσσέας Ελύτης (Οδυσσέας Αλεπουδέλης). Είχε γεννηθεί στο Ηράκλειο Κρήτης στις 2 Νοεμβρίου 1911 αλλά καταγόταν από τη Μυτιλήνη.

2001: Εγκαινιάζονται τα τέσσερα πρώτα τμήματα της Αττικής Οδού που συνδέει το αεροδρόμιο Σπάτων με την Ελευσίνα.

2005: Ο ΣΕΓΑΣ κηρύσσει αθώους τους Κώστα Κεντέρη και Κατερίνα Θάνου για την κατηγορία ότι απέφυγαν τον έλεγχο αντιντόπινγκ την παραμονή της Ολυμπιάδας θεωρώντας ότι δεν ενημερώθηκαν. Ο προπονητής τους, Χρήστος Τζέκος, καταδικάστηκε σε τέσσερα χρόνια αποκλεισμό. Δώδεκα ημέρες αργότερα, η IAAF παρέπεμψε την υπόθεση στο διεθνές αθλητικό δικαστήριο της Λοζάννης.

2022: Με άλμα 8,55 μ., ο Μίλτος Τέντογλου αναδεικνύεται πρωταθλητής στο άλμα εις μήκος στο παγκόσμιο πρωτάθλημα, στο Βελιγράδι.